Bijzondere bomen in Zeist

Een uitgave van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o.
ter gelegenheid
van haar 35-jarig jubileum in 2007

Stichting Milieuzorg Zeist e.o.

In onregelmatig verschijnende afleveringen laten wij bomen de revue passeren waarvan wij menen dat deze door hun aard en presentatie de moeite waard zijn om vast te leggen voor nu en in de toekomst. Het lot van bomen in het algemeen en van bomen in Zeist in het bijzonder is dat deze op een gegeven moment verdwijnen: door ouderdom, ziekte, natuurgeweld en helaas maar al te vaak door maatregelen van de overheid die van de bomen – om wat voor redenen dan ook – af wil.
Per aflevering worden één of meerdere bomen getoond, elk voorzien van een nomenclatuur en een beschrijving van de boom en de omgeving waarin deze zich bevindt. U kunt deze teksten zelf downloaden en zodoende uw eigen "Bomenboekje" samenstellen.

(Gepubliceerd met toestemming van de Bomenstichting)

Inhoud

De Zuileik 4
De Oosterse Plataan 6
De Amerikaanse Linde 9
De Hemelboom 11
De Witte Paardekastanje 13
De Moerascipres 16
De Watercipres 18
De Seqouia sempervirens of Redwood 19
De Steeneik of Quercus ilex 21
De Zomereik of Quercus robur 23

De Zuileik *(Quercus robur fastigiata)*

Deze eik behoort tot het geslacht *Quercus* (eik), waarvan er wereldwijd ongeveer 800 soorten in allerlei variëteiten bekend zijn. In Nederland zijn er 150 soorten aangeplant.
De eikensoorten verschillen onderling erg van elkaar voor wat betreft de kroonvorm, schors(bast), bladvorm en vorm van de knoppen. Er zijn soorten bekend met bladeren als van de wilg, tamme kastanje, de hulst en rododendron. Er zijn ook groenblijvende eikensoorten bekend, zo-als de steeneik of hulsteik *(Quercus ilex)* met een op een hulst lijkend blad.
Er zijn drie kenmerken die alle eikensoorten gemeen hebben:

* opeenhoping van knoppen aan de uiteinden van de twijgen;
* bloeiwijze;
* een eikel als vrucht;

In ons land zijn de zomereik *(Quercus robur)* en de wintereik *(Quercus petraea)* de enige inheemse eiken. Andere bekende soorten, zoals de Amerikaanse eik *(Quercus rubra)*, Hongaarse eik *(Quercus frainetto)*, moseik *(Quercus cerris)*, moeraseik *(Quercus palustris)* en de schar-lakenrode eik *(Quercus coccinea)* zijn allemaal uitheems en mettertijd ingevoerd.
Ze zijn meestal te vinden in de parken van de landgoederen langs de

Stichtse Lustwarande omdat sommige erg opvallend zijn wat betreft hun mooie herfstkleuren.

De zuileik *(Quercus robur fastigiata)*, die te zien is op de foto, is een cultuurvorm van de zomereik *(Quercus robur)*. Hij staat aan de westelijke gevel van het raadhuis van Zeist aan de eerste Dorpsstraat. Hij stond eerst op het voorplein van het raadhuis, maar door de reconstructie van het voorplein is hij een paar jaar geleden hierheen verplant.
Deze cultuurvorm heeft op jonge leeftijd de vorm van een Italiaanse populier, bij de oudere boom wordt de kroon breder. De bladeren zijn iets smaller dan die van de zomereik. Hij heeft ook opgaande takken en een goed gesloten kroon.
De zuileik wordt daarom steeds meer aangeplant in de stedelijke omgeving als straat-laanboom. Bij de reconstructie van de Slotlaan in Zeist heeft de gemeente een dubbele rij zuileiken aangeplant waardoor de uitstraling van de Slotlaan versterkt is.
Anton Mouwen

Platanus orientalis

De Oosterse Plataan *(Platanus orientalis)*

Over monumentale bomen gesproken...

Staande op de hoek van de Kerkweg/Eerste Hogeweg kun je, kijkend in de richting van de Oude Kerk, deze boom in de verte al zien staan. Een grote oude boom, hoog uittorend boven de huizen aan de Eerste Dorpsstraat. Ik schat hem op ongeveer 35 meter hoog. De torenspits van de kerk priemt hoger de lucht in maar die staat dan ook boven op een terp.

Op het terrein van de garage Renes, aan de Eerste Dorpsstraat, staat hij dan deze monumentale Ooserse Plataan, 350 jaar oud (volgens de trotse eigenaar) en 6 meter in omvang, zelf nagemeten aan de voet van de boom op een halve meter hoogte. Op 1.50 meter standdaardhoogte (bij de Bomenstichting) is hij 430 cm. in omvang.

De boom stond eertijds in de grote tuin van het huis van de voormalige huisarts Van Loghum aan de Eerste Dorpstraat: “Hof van Hofland”, nu nr. 5.

De tuin grensde zijdelings aan de hoge muur van het voormalige kerkhof bij de Oude Kerk (de Kerkweg heette vroeger dan ook “Dooden weg”) en van achteren aan de Van Maurikstraat. De laatste nazaat van de huisarts Van Loghum die daar zijn praktijk had, verkocht zijn

huis met een tuin vol fruitbomen en de grote plataan in 1980 aan zijn buurman, de vader van de huidige eigenaar van de garage. De tuin met fruitbomen maakte plaats voor de uitbreiding van de garage, met gebouwen en parkeerterrein. De plataan bleef toen gelukkig staan en de eigenaar is nu buitengewoon enthousiast en trots op zijn boom die hij dan ook goed verzorgt: periodiek worden door een boomchirurg dode takken verwijderd uit deze eerbiedwaardige oude boom.

Platanen komen oorspronkelijk uit de bergachtige streken van Zuidoost Europa. Ze zijn in de zeventiende eeuw ingevoerd in ons land ("exoten" zegt men tegenwoordig in sommige kringen…) waar ze het ook goed doen. Ze kunnen bijvoorbeeld goed tegen dichtgeslagen grond (deze plataan gedijt uitstekend tussen de stenen op het parkeerterrein) en ze verdragen ook goed de luchtverontreiniging (auto's). Vaak worden om die reden platanen aangeplant langs wegen (zie Waterigeweg) en op parkeerterreinen in de steden.

Onze eigen inheemse bomen, zoals beuken en eiken, zijn hiertegen minder of helemaal niet bestand.

Onze monumentale Oosterse Plataan is daar in zijn element en blijft hopelijk nog lang floreren op zijn parkeerterrein. Het is alleszins de moeite waard om deze boom te gaan aanschouwen.

Hij heeft vele generaties overleefd! Met recht past dit gezegde op hem: "Boompje groot, plantertje dood".

Dit artikel schreef ik in 2003 in de Nieuwsbode.

Het laatste nieuws over deze boom is dat de garage Renes zijn terrein aan de Eerste Dorpsstraat met onze boom heeft verkocht aan de gemeente Zeist voor uitbreiding van het gemeentehuis en andere gebouwen. Renes verhuist naar de Autoboulevard.

Het goede nieuws is, volgens de huidige eigenaar, dat de boom gespaard blijft en wordt ingepast in de nieuwe bouwplannen van de gemeente.

In de eerste week van mei is deze monumentale boom door ons aangemeld bij de Bomenstichting om voor altijd als monumentaal te worden aangemerkt. Want bij de gemeente weet je het maar nooit.

Anton Mouwen

De Amerikaanse linde *(Tilia Americana)*

Tilia Americana

In het park Hoog Beek en Royen staat achter op het terrein aan de rand van een groot omheind weiland, dichtbij een waterloop, een majestueuze boom: een Amerikaanse linde. Het park is gelegen tussen de Driebergseweg, Laan van Beek en Royen en de Arnhemse Bovenweg.

Deze in ons land zeldzame boom is een van de vele soorten linden *(Tilia)*, waarvan de Hollandse linde *(Tilia europaea)*, koningslinde *(Tilia europaea pallida)* en de grootbladige linde *(Tilia platyphyllos)* de bekendste zijn in ons land.

De **Amerikaanse linde** komt dus oorspronkelijk uit Centraal- en Noord Amerika en is midden 18^{e} eeuw via Engeland in ons land ingevoerd als pronkboom op de grote landgoederen en zo ook langs de Stichtse Lustwarande.

Hij lijkt het meest op de Hollandse linde maar is in alle opzichten forser, vijf- en twintig meter hoog met een brede, losse, rafelige ei-ronde kroon en breed afstaande takken. Daarom is hij niet geschikt als laanboom maar des te meer in grote parken en landgoederen.

Enkele kenmerken

Bladverliezend, verspreide blad en knopstand;

twijg: dikker, koraalrood;

knoppen: groter; *blad:* tot 20 cm breed, eirond met voet zeer scheef,

gezaagde bladrand met iets genaalde tanden;
steel: 3 tot 5 cm;
bloei: in tweede helft juli. De bloemen groeien in bundeltjes en zijn tweeslachtig. De vruchten zijn ronde en peervormige harde nootjes. Schoolkinderen gebruiken het als blaaskogeltjes.

De linde scheidt in zijn bloei een kleverige vloeistof af, honingdauw, door bladluizen afgescheiden (niet geliefd bij bezitters van geparkeerde auto's). Daar heeft men bij deze boom geen last van.

Geschatte leeftijd: ongeveer 200 jaar. De stam is ongeveer 6 meter in omtrek, aan de voet is hij nog veel dikker.

Opvallend is dat deze Amerikaanse linde grote en dikke afstaande takken (gelijk stammen) heeft die hier en daar de grond raken en weer naar boven groeien. De totale omtrek van de afstaande takken die een ¾ kring vormen is 60-70 m. Daarom heeft deze Amerikaanse linde bijna geen wortelopslag bij de stam (te veel schaduw bij de stam), wat bij de Hollandse linde wel kenmerkend is.

Bij de schouw van de geregistreerde monumentale bomen in Zeist in het vroege voorjaar van 2006, op verzoek van de Bomenstichting, kwamen we hem tegen. Hij beheerst door zijn majestueuze omvang zijn hele omgeving en valt echt op tussen de andere grote en forse bomen (eiken, beuken en paardekastanjes) in het park.

Deze boom is met recht monumentaal te noemen en verdient het als zodanig geregistreerd te worden. De eigenaar van het park is Het Utrechts Landschap. Deze is bereid hieraan mee te werken.

Anton Mouwen

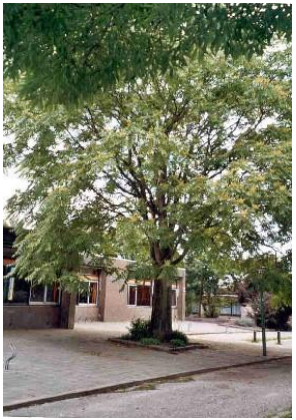

Ailanthus altissima
of *Götterbaum*

De Hemelboom *(Ailanthus altissima* of *Götterbaum)*

Nabij de basisschool de Griffel in de Clomp en naast de voormalige Koppeldijk, nu een fietspad, staat de Hemelboom. Door zijn huidige omvang en uitstraling beheerst hij nu al zijn omgeving met zijn stamomtrek van 240 cm en hoogte van ca 23 m., hoewel hij pas ruim dertig jaar is

Hij is omstreeks 1975 geplant toen de wijk van Zeist-West aangelegd werd.

Hij behoort tot de zogeheten toekomstbomen die in de loop van de jaren tot een monumentale boom kunnen gaan uitgroeien.

De meeste geregistreerde monumentale bomen zijn al oud en ziek en leggen binnen afzienbare tijd het loodje. Maar deze boom is nog erg vitaal.

Omdat hij nog geen tachtig jaar oud is valt hij officieel niet onder de categorie monumentaal. Ik pleit ervoor om deze boom nu al te registreren als monumentaal, omdat dan zijn voortbestaan verzekerd is. Hij staat op een goede standplaats met veel ruimte eromheen. Maar hoe lang is dat nog met de bouwplannen voor nieuwbouw in de Clomp?

De hemelboom komt oorspronkelijk uit Oost Azië, China, waar hij vaak bij tempels geplant werd. Door zijn enorme omvang en hoogte zouden

de goden erin kunnen huizen (de naam Götterbaum wijst hier al op). De hemelboom is een snelgroeiende, grote, zeer hoog opgaande boom, met een open en veel licht doorlatende kroon.

Schors: vrij glad met typische en kenmerkende verticale witte strepen die je aandacht meteen naar boven richten;
Twijgen: dik en bruin;
Knoppen: staan verspreid, eindknoppen zijn klein;
Blad: bladmerk is hartvormig, oneven geveerd, aan bladvoet van de blaadjes zit links en rechts een lobje met een kliertje;
Bloei: in juni-juli met grote gele dichte pluimen, erg mooi;
Vruchten: in september-oktober, oranje-bruingevleugeld, ze lijken veel op essen-vruchten.

Door zijn enorme hoogte en uitstraling is hij heel geschikt als sier- en parkboom en voor het vastleggen van taluds langs spoor- en autowegen vanwege de wortelopslag. Hij is ook heel goed bestand tegen luchtverontreiniging, dus geschikt in ons verstedelijkt gebied.
De Hemelboom is in 1750 in Frankrijk ingevoerd en daarna ook in Nederland verspreid. Hij is als zogenaamde exoot geheel in onze flora opgenomen en ingeburgerd: een echte kosmopolitische boom niet meer weg te denken in ons landschap.
Gaat hem zien en bewonder hem. Hij wordt elk jaar mooier. Voor deze boom geldt het rijmpje: *boompje groot, plantertje dood*, dus niet.
Anton Mouwen

De witte Paardekastanje

Aesculus hippocaustanum
(cultuurvorm: Baumannii)

Aesculus hippocaustanum

Op het Zusterplein, westelijk gelegen van de Nassau-Odijklaan, nabij het Slot Zeist, staat een eerbiedwaardige meerstammige oude witte paardekastanje (*Aesculus hippocaustanum* [cultuurvorm *Baumannii*]).
Je kunt hem niet missen, want hij valt echt op door zijn enorme omvang en zijn typisch uiterlijk: elleboogvormige zware zijtakken zijn eigen aan deze cultuurvorm.
Zijn stam is 5 meter in omvang en hij is 26 meter hoog. Hij wordt door grondankers overeind gehouden, ondanks het feit dat hij als het ware met zijn ellebogen leunt op twee van zijn zware zijtakken op de grond. Verder zijn er span- en stormankers in de kroon.
Desondanks ziet hij er nog redelijk uit hoewel zijn conditie matig is. Maar dat zijn de meeste monumentale bomen. Paardekastanjes kunnen onder gunstige omstandigheden 200 tot 400 jaar oud worden.
Hij staat daar al sinds de tweede helft van de achttiende eeuw toen de gebouwen van de Broedergemeente in Zeist werden opgericht. Het Zusterplein, genoemd naar het Zusterhuis van de Evangelische Broedergemeente, is in de jaren 1748-1751 gebouwd.

Het geslacht van de paardekastanjes omvat twaalf tot dertien soorten die voorkomen in Zuid-Europa, Noord-Amerika en centraal-Azie. Van de Balkan zijn ze vanaf 1500 ingevoerd in Nederland. Volgens andere bronnen is de paardekastanje al in de middeleeuwen meegebracht uit de Balkan door de Kruisvaarders. De vruchten werden gebruikt tegen ziektes van paarden.

De meeste paardekastanjes zijn grote bomen met dichte kronen. Een enkele is struikvormig, zoals de *Aesculus parviflora*. De andere, zoals de witte paardekastanje, de rode *(Aesculus x carnea)* en de gele *(Aesculus flava)* zijn grote bomen.

De Baumannii die hier staat is een cultuurvorm van de witte paardekastanje.

Hij draagt veel minder vruchten dan de witte paardekastanje en is daarom meer geschikt als laanboom (Slotlaan en op plantsoenen en in parken).

Kenmerken van de witte paardekastanje zijn:

	hoogopgaande boom van de eerste grootte met een regelmatige symmetrische kroon;
schors:	dik, grijsbruin en in kleine plaatjes afschilderend;
	Takken van de Baumannii cultuurvorm zoals onze witte paardekastanje zijn elleboogvormig;
Twijgen:	de hoofdtakken zijn zeer zwaar, bruin, stevig en verticaal staand;
Knoppen:	zeer kleverig, knopschubben zijn kleurig glimmend

bruin; grote eindknop met daaronder twee kleinere knoppen;

Blad: meestal 5-7 tallig, ongesteeld op de hoofdsteel geplaatst, met grote hoefijzervormige littekens;

Bloei: grootste breedte van het blad is boven het midden, wit met rode vlekken in de meimaand (bloemen gelijk lantaarns);

Vrucht: bolster met veel stekels;

Herkomst: Balkan;

Vermeerdering: Overvloedige vruchtdracht, is al heel lang in onze flora opgenomen;

Ingevoerd: Officieel in 1547 in cultuur gekomen.

De witte paardekastanje kan goed tegen het stedelijk milieu als hij maar veel ruimte krijgt om uit te groeien. De overvloedige vruchtdracht kan een nadeel zijn voor geparkeerde auto's. Maar daar heeft deze boom op het Zusterplein minder last van.
Laten we hopen dat hij er nog lange tijd kan blijven staan om er van te genieten en ons te laten zien dat de mens eigenlijk nietig is.
De monumentale witte paardekastanje op de Montaubanstraat, die door zijn omvang de hele omgeving domineerde en waar toendertijd de weg zelfs eromheen is gelegd, is eind 2006 helaas gekapt om dubieuze redenen.
Deze bomen zijn heel sterk en bestand tegen ziektes.
Anton Mouwen

Laxodium distichum

De Moerascipres *(Laxodium distichum)*

Deze boom behoort tot de naaldverliezende coniferen, die op natte plaatsen zelfs in het water kunnen groeien. Ze vormen dan op den duur de karakteristieke “kniewortels”of ademwortels, die hen onderscheiden van de watercipres *(Metasequoia)* die er veel op lijkt.

In de wijk Nijenheim, op het aloude landgoed Nijenheim uit 1860, staan drie majestueuze moerascipressen bij elkaar als “de drie juffers”, vlak voor de deur (afstand 6 m) van de nieuwbouwwoningen die in het park eind jaren zestig gebouwd zijn. Er staan daar ook andere oude bomen, zoals beuken en zomereiken, die hoog boven de woningen uit torenen. Deze moerascipressen zijn minstens 40 à 50 m hoog en dwingen respect af door hun majestueuze omvang. Ze stonden vroeger aan de rand van een watergang of vijver, die helaas bij de nieuwbouw is gedempt. Bij renovatie van het plein is ook de watertoevoer door middel van een kraan door de gemeente weggehaald. Enkele bewoners van de nabijgelegen huizen maken zich zorgen omtrent de conditie van de bomen. Het is er te droog geworden.

Samengevat zijn de kenmerken:

Habitus:	bladverliezende grote boom; op vochtige plaatsen vormt deze boom “ademwortels”;
Schors:	kaneelbruin met lange vezelige schubben;
Twijgen:	kortloten staan verspreid;
Knoppen:	staan verspreid;
Naalden:	staan ook verspreid, naalden aan de langloten zijn zeer klein; vallen af in de herfst. Naalden van de kortloten zijn lichtgroen, tot 11 cm lang, voelen zacht aan. Tweerijig geplaatst en vallen samen met de kortloot, geveerd af;
Bloei:	opvallende groene katjes in mei;
Kegel:	rond, tot 3 cm lang, bezet met wratjes;
Herkomst:	delta’s en moerassen in het Zuidoosten van de Verenigde Staten;
Toepassing:	sierboom voor vijveroevers (waar deze drie bomen vroeger ook aan stonden);
Ingevoerd:	1640 in Engeland;
Bijzonderheden:	op vochtige plaatsen vormt deze boom,“ademwortels” of kniewortels.

Hopelijk deelt de gemeente de zorgen van de buurtbewoners om deze oude majestueuze en monumentale boom te behouden door een goed beleid.

Anton Mouwen

Watercipres of Metasequoia

Watercipres

De herkomst van de watercipres ligt in de binnenlanden van China. Pas in 1941 ontdekte men in het Shui-HsaPa-dal enkele levende exemplaren van deze conifeer die men eerst alleen kende als een fossiele boom. Daarna heeft men het zaad van deze boom naar een aantal botanische tuinen over de gehele wereld verzonden. Zo ook in 1946 naar het Cantonspark in Baarn. Zo komt de watercipres ook in Zeist terecht.
De watercipres lijkt veel op de moerascipres maar er zijn twee belangrijke verschillen:

1) De stam(voet) is dikker en heeft diepe inkepingen en plankvormige uitstulpingen. Op een afstand gezien heeft de stam een slanke piramide/kegel vorm (zie foto van de watercipres in wintertooi langs de Driebergseweg).
2) De naalden staan tegenoverstaand, zijn lichtgroen, voelen zacht aan (zie foto van een tak). De naalden vallen af in de herfst. Het is dus een bladverliezende conifeer.

Watercipres in wintertooi

De watercypres is een karateristieke boom, hij heeft een fraaie verschijningsvorm en is dus veel aangeplant in parken, langs straten en in particuliere tuinen.
Zo ook in Zeist: aan het begin van de Driebergseweg in het park Hoog Beek en Rooyen, in Zeist-West langs de Grifensteijnselaan, bij de Clomp (AH), ook bij de poel tussen Brugakker en Couwenhoven en bij het industrieterrein, langs de Kwikstaartlaan waar helaas het merendeel van de bomen in de loop van de jaren is gekapt ten behoeve van de aanleg/uitbreiding van parkeerterreinen. In Zeist-West staan ook enkele exemplaren in particuliere tuinen.
Hij groeit op iedere niet te arme bodem, ook op gronden met een hoge grondwaterstand. Hij groeit snel, verdraagt luchtverontreiniging, is winterhard en windvast. Kortom een boom die past in elk stedelijk milieu. Een lust voor het oog.
Anton Mouwen

Seqouia sempervirens

DeSeqouia sempervirens of Redwood

Deze boom lijkt qua verschijning – piramidevorm – bijna op de twee vorige genoemde bomen (watercypres en moerascypres). Het grote verschil is dat de sequoia in alle jaargetijden altijd groen blijft. De boom is vernoemd naar Sequoya, een Cherokee-Indiaan.
Hij is in ons land ingevoerd uit het kustgebergte bij San Francisco van de VS.
In het park Hoog Beek en Rooijen aan de Driebergseweg staat hij aan de rand van het grasveld vooraan vlakbij bij de ingang. In de winter kun je hem niet missen door zijn groene uiterlijk.
Het is een zeer hoge smalle slanke boom. Hij kan in de VS – waar zijn oorsprong ligt – hoger dan 100m worden en ouder dan 2000 jaar.
De schors is heel dik en sponzig en roodbruin. De schors beschermt hem tegen bosbranden en aantastingen door schimmels en insecten. De boom is wel iets vorstgevoelig. De naalden hebben de vorm van een naald. De kegel is klein circa 11/2 cm
In het park Sandwijck in de Bilt staat een groot exemplaar van de sequoia, de Seqouiadendron giganteum of mammoetboom. De naam zegt al heel veel over zijn grootte.

Steeneik

De Steeneik *(Quercus ilex)*

Deze eik behoort tot de grote eikenfamilie. Er zijn ongeveer 800 soorten eiken bekend zoals bij ons de inheemse zomereik en de wintereik.
De zuileik, die in deze rubriek eerder is genoemd, is een variant van de zomereik.
Heel bijzonder is dat de steeneik groenblijvend is, een evergreen. Daarom valt hij zo op in de wintermaanden.
Hij komt oorspronkelijk uit de landen rondom de Middellandse zee en is hier lang geleden ingevoerd en kan inmiddels vrij goed tegen de vorst. Een aangepaste boom dus.
Het is een grote boom met een vrij korte stam. De boom heeft een compacte, breed vertakte, koepelvormige kruin hetgeen de boom een gedrongen uiterlijk geeft.
De bast is dun en donkergrijs, met rechthoekige loslatende plaatjes.
Het hout van de steeneik is natuurlijk zo sterk als een eik en werd al door de Romeinen gebruikt voor het produceren van wielassen voor de wagens. Die moesten bestand zijn tegen stoten bij het vervoer op de Romeinse wegen belegd met grote stenen zoals de Via Appia.
Het blad lijkt op een blad van een hulst, variabel van vorm, wel of niet getand. De onderzijde is viltig, de bovenzijde glanzend groen. De eikels zijn smal en eirond met 1 tot 3 eikels bij elkaar.

Zoals gezegd is hij in onze streken ingevoerd en vooral aangeplant in stadsparken en op buitenplaatsen.
Onze steeneik staat in het park van het Jacob van Lennepplein, gelegen op de kruising van de Schaerweijde laan met de Jacob van Lenneplaan.
De boom is geplant bij de aanleg van het park in 1914. Dus is hij een heel bijzondere en grote boom(ongeveer 25 m) vooral als we naar zijn leeftijd kijken van bijna 100 jaar.
Daar moeten we dus zuinig op zijn want de meeste bomen worden al gekapt voordat zij 100 jaar kunnen worden.

De Zomereik *(Quercus robur)*

Zomereik in straat 50 van Brugakker

In de wijk Brugakker stonden voor de bouw van de huizen in de jaren zeventig meerdere zomereiken. Het zijn restanten van wat eens het land van boeren en tuinders was. Ter hoogte van Brugakker straat 10, nabij de randsloot, staan ook enkele oude zomereiken waarvan er twee door de vorige bewoner zijn omgelegd (?). Ze stonden “te dicht bij zijn tuin”, dus in de weg. De betreffende bewoner is een aantal jaren geleden verhuisd niet beseffend dat hij een uniek stukje bomengroep heeft vernield.
Boerderijen worden vaak omzoomd door populieren en vooral zomereiken (als bliksemafleider), soms in de vorm van een carré, zoals nabij onze ouderlijke boerderij in West-Brabant. Ook werden er eiken gepland om de grens van het land te bepalen of als oriëntatiepunt. De zomereik in straat 59 staat solitair, magnifiek, hoog torend boven de huizen, een ijkpunt. Ik schat hem op 100 jaar.
Zeist heeft mooie eikenlanen zoals de Koelaan vanaf de rotonde naar Bunnik, de Kromme-Rijnlaan uit het begin van de jaren tachtig, het laantje van Couwenhoven (kerkpad) vanaf de moskee tot aan de randsloot en niet te vergeten de eeuwenoude monumentale eikenlaan in het park Hoog Beek en Rooyen.
De zuileik (*Quercus roburfastiagata*), een cultuurvariant van de zomereik en de steeneik (*Quercus ilex*) – groenblijvend - wordt al genoemd in deze rubriek. Er zijn 800 soorten eiken op de wereld. De zomereik komt als soort eik het meeste voor in Nederland.

De wintereik (*Quercus petraea*), die veel lijkt op de zomereik, komt vooral voor in Limburg.Er zijn twee opvallende verschillen tussen de zomereik en de wintereik.
De zomereik heeft kortgesteelde bladeren en lange stelen van de eikels.
De wintereik heeft langgesteelde bladeren en kortgesteelde eikels.

Verdere kenmerken van de zomereik zijn:
- zij kunnen, afhankelijk van de standplaats, heel oud worden;
- de hoogte bedraagt tussen de twintig en veertig meter;
- zij hebben een open kruin die veel licht door laat;
- de kroon is onregelmatig opgebouwd;
- de schors is zeer ruw en diep ingesneden;
- het blad is gemiddeld 8 tot 13 cm en onregelmatig gelobd.

Ze zomereik is de boom van het vlakke land, gezichtsbepalend en gedijt goed op zand en kleigrond. Bekend is dat de zomereik belangrijk is voor de houtproductie, een zeer duurzaam product gezien het gebruik van eikenhout in de vele oude gebouwen , stadshuizen, kerken en grote boerenschuren die de tand des tijds hebben doorstaan.
Laten wij zuinig zijn op deze mooie stoere bomen!